

İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ İLETİŞİM FAKÜLTESİ
3. ULUSLARARASI MEDYA VE TOPLUM SEMPOZYUMU

TAM METİNLER

HOLISTENCE publications

İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ İLETİŞİM FAKÜLTESİ

3. ULUSLARARASI MEDYA VE TOPLUM SEMPOZYUMU

TAM METİNLER

Editör
Prof. Dr. Yalçın Kırdar
Prof. Dr. Peyami Çelikcan
Prof. Dr. Hasip Pektaş
Prof. Dr. Hatice Öz Pektaş
Doç. Dr. Aybike Serttaş
Dr. Öğr. Üyesi Sadi Kerim Dündar

HOLISTENCE
publications

İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ İLETİŞİM FAKÜLTESİ
3. ULUSLARARASI MEDYA VE TOPLUM SEMPOZYUMU

TAM METİNLER

Holistence Publications

Bu kitabın basım, yayın ve satış hakları Holistence Publications'a aittir. Bütün hakları saklıdır. Kitabın tümü, bölüm/bölümleri Holistence Publications izni olmadan elektronik, optik, mekanik veya diğer yollarla çoğaltılamaz, dağıtılamaz, basılamaz ve bilgisayar ortamında tutulamaz.

Bu kitapta yayınlanan yazıların tüm sorumluluğu yazar(lar)a aittir.

Editör Prof. Dr. Yalçın Kırdar
Prof. Dr. Peyami Çelikcan
Prof. Dr. Hasip Pektaş
Prof. Dr. Hatice Öz Pektaş
Doç. Dr. Aybike Serttaş
Dr. Öğr. Üyesi Sadi Kerim Dündar

Baskı Aralık 2023

ISBN 978-625-6942-90-5

Yay. Sertifika No Yayın Hakları 51372 / HOLISTENCE PUBLICATIONS

Adres : Sarıcaeli Köyü, Sarıcaeli Yerleşkesi, ÇOMÜ Teknopark No:29 D. 119 Merkez/ Çanakkale / TÜRKİYE

Telefon (+90) 530 638 70 17

E-mail: publications@holistence.com

contact@holistence.com

ÖNSÖZ

İstinye Üniversitesi tarafından ilk kez 2021 yılında Pandemi Sarmalında Medya başlığı altında düzenlenen Medya ve Toplum Sempozyumu'nun ikincisi, İletişim Fakültesi'nin organizasyonu ile 2022 yılında Dijitalleşme ve Görsel Çalışmalar başlığı altında ve üçüncüsü de 2023 yılında da Dijital Kültür başlığı altında gerçekleşti.

"Sanal Dünyada Gerçek Bir Deneyim: Oyun-İçi Fotoğrafçılık", "Thodex Borsası Reklamları: Kripto Para Dolandırıcılığı Vakası", "Dijital Oyunların Yarattığı Gerçeklik Algısının Lise Öğrencilerinde Oluşturduğu Davranış Değişiklikleri", "Dijital Albümlerden Dijitale Vitrinler: Ebeveynin Çocuk İhlali Yakınsama Kültüründe Mahremiyet", "Ötekini Çerçeveleme: Punch Mizah Dergisinde Osmanli İmparatorluğu Hakkında Yayınlanan Karikatürlerin Göstergebilimsel Analizi", "Yaratıcılıkta Sınırları Zorlamak: Gps Teknolojisiyle Sanat Mümkün Mü?", "Kültürel Yeniden Üretim Olarak Dijital Kültürel Mira"s, "Özellikleri ve Göstergebilimsel Analizi Dijital Kültürde Kahraman İmgeleri", "Sanal Gerçeklik Ortamlarında Haber Sunumu", "Dijital Çizim Sanatında Flat Vektör İllüstrasyonla"r, "Bu Dünyanın Ötesini Görmek için", "Müzik Mecralarında Blokzinciri Tabanlı Merkeziyetsiz Devrimin Ayak Sesleri: dApp", "Distopyanın Dijital Film Afişlerine Yansımaları", "Dijital İletişim Teknolojilerinin Getirdiği Suç Tehlikesinin Unfriended Dark Web Filmi Üzerinden İncelenemesi", "Dijital Ortamda Kültür Temsillerinin Valorant Oyunu Üzerinden İncelemesi", "Bursa'daki Özel Hastanelerin Sosyal Medyayı Kurumsal İletişim Aracı Olarak

Kullanımlarının İncelenmesi", "Dijitalleşen Kültürün Sanata Yansımaları: Katılım Ve Gerçeklik", "Tüketicilerle Güçlü Bağlar Kurmanın Yolu Olarak Transmedya: "Yumoş Deterjan Çok İyi Çıktı!" Kampanya Analizi", "Afişlerde Artırılmış Gerçeklik Teknolojisi", "Çocuk Ürün Afişlerinin Ebeveynlerin Satın Alma Kararlarında Etkisi; E Bebek Instagram Gönderileri Üzerinden Bir Uygulama" gibi başlıklarla araştırmacıların paylaştığı Dijital Kültür kavramı geleceğe ışık tutacaktır.

‘Dijital Kültür’, yapay zekanın da hızlı yol aldığı günümüzde çok yönlü araştırılması, tartışılması ve paylaşılması gereken önemli bir konuydu. 3. Uluslararası Medya ve Toplum Sempozyumu, gelişen teknolojiler alanında kültürün dijitalleşmesini görmeye fırsat verdi. Kültürel çalışmaları kapsamında, kuram ve uygulamayı bir arada ele alan disiplinlerarası bir tartışma platformu oluşturma hedefiyle düzenlenen 3. Uluslararası Medya ve Toplum Sempozyumu, alanında uzman davetli katılımcıların yanı sıra geniş kapsamda çeşitli alanlardan bildirilerle zenginleşti.

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ V

Sanal Dünyada Gerçek Bir Deneyim: Oyun-İçi Fotoğrafçılık 1
Aslı Begüm Meriç

Thodex Borsası Reklamları: Kripto Para Dolandırıcılığı Vakası 19
Berkay Hasbay

Dijital Oyunların Yarattığı Gerçeklik Algısının Lise Öğrencilerinde Oluşturduğu Davranış Değişiklikleri 29
Birsen Tarhan

From Digital Albums to Digital Showcases: Parental Violation of Child Privacy in Convergence Culture 45
Enes Akdağ & Necati Alp Çelebi

Ötekini Çerçeveleme: Punch Mizah Dergisinde Osmanli İmparatorluğu Hakkında Yayınlanan Karikatürlerin Göstergebilimsel Analizi 53
Ersan Yüksel

Yaratıcılıkta Sınırları Zorlamak: Gps Teknolojisiyle Sanat Mümkün Mü? 77
İlke İlter Güven

Kültürel Yeniden Üretim Olarak Dijital Kültürel Miras 93
Övünç Ege

Characteristics and Semiotic Analysis of Hero Images in Digital Culture 115
Tuğcan Güler

Sanal Gerçeklik Ortamlarında Haber Sunumu 125
Yılmaz Öztürk

Dijital Çizim Sanatında Flat Vektör İllüstrasyonlar 139
Yalçın Kırdar & Saime Uysal

Bu Dünyanın Ötesini Görmek için Yeni Bir Kapı; Sanal Gerçeklik 147
Kemal Özen & Kader Sürmeli

Müzik Mecralarında Blokzinciri Tabanlı Merkeziyetsiz Devrimin Ayak Sesleri: dApp 161
Footsteps of a Blockchain-Based Decentralized Revolution in Music Media: dApp
İbrahim Sena Arvas

Distopyanın Dijital Film Afişlerine Yansımaları 173
İlker Özcan

Dijital İletişim Teknolojilerinin Getirdiği Suç Tehlikesinin Unfriended Dark Web Filmi Üzerinden İncelenemesi 191
Muhammed Taha Cuman

Dijital Ortamda Kültür Temsillerinin Valorant Oyunu Üzerinden İncelemesi 201
Berkay Zengin

Bursa'daki Özel Hastanelerin Sosyal Medyayı Kurumsal İletişim Aracı Olarak Kullanımlarının İncelenmesi 213
Investigation of the Social Media Usage as a Corporate Communication Tool by Private Hospitals in Bursa
Gonca Selin Adiloğlu & Ercan Aktan

Dijitalleşen Kültürün Sanata Yansımaları: Katılım Ve Gerçeklik 225
Merve Ekiz Kaya

Tüketicilerle Güçlü Bağlar Kurmanın Yolu Olarak Transmedya: "Yumoş Deterjan Çok İyi Çıktı!" Kampanya Analizi 249
Vildan Güneş

Afişlerde Artırılmış Gerçeklik Teknolojisi 269
Augmented Realıty Technology in Posters
Ayfer Demirel & Kader Sürmeli

Çocuk Ürün Afişlerinin Ebeveynlerin Satın Alma Kararlarında Etkisi; E Bebek Instagram Gönderileri Üzerinden Bir Uygulama 281
İrem Nihan Tekeli

Müzik Mecralarında Blokzinciri Tabanlı Merkeziyetsiz Devrimin Ayak Sesleri: dApp

Footsteps of a Blockchain-Based Decentralized Revolution in Music Media: dApp

İbrahim Sena Arvas
Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi
ibrahimarvas@istanbul.edu.tr
0000-0002-5558-6913

ÖZET

Blokzinciri tabanlı yeni internet ağı olan Web 3.0, merkeziyetsiz ve devrimsel yapısıyla internete dair tüm pratikleri dönüştürmeye başlamıştır. Web 3.0'ın potansiyeli, finans sistemlerinden sosyal medyaya, sinemadan müziğe kadar tüm çevrimiçi uygulamalarda köklü bir değişimin habercisidir. 1880'lerde müziği taşınabilir hale getiren plaklardan sonra belki de müzisyen, dinleyici ve telif ilişkilerindeki en köklü değişim blokzinciriyle olacaktır. Bu çalışmanın temel amacı, blokzinciri tabanlı merkeziyetsiz internetin, müzik mecralarını nasıl dönüştüreceğini tartışmaktır. Bu tartışma Web 3.0'daki müzik uygulamalarının Web 2.0'daki Spotify, Apple Music ve YouTube Music'den farklarının ne olacağı konusu etrafındadır. Bu bağlamda blokzincirinin kabiliyetlerinin müzisyen, dinleyici ve telif ilişkisine nasıl katkıda bulunabileceği çalışmanın bir diğer amacıdır. Web 2.0 tabanlı uygulamalar incelenirken araştırma yöntemi olarak literatür taramasına başvurulmuştur. Bu çalışmanın en önemli bulgusu, blokzinciri tabanlı dijital müzik uygulamalarının Web 2.0'daki türdeşlerine kıyasla oldukça avantajlı özelliklerinin bulunmasıdır. Blokzinciri tabanlı merkeziyetsiz uygulamalar, kb/sn bazında daha hızlı alt yapıya sahip, sanatçıların ücret ödemeden eserlerini yayınladıkları, dinleyicilerden elde edecekleri geliri bir aracı kurum olmadan doğrudan alabildikleri mecralardır. Bu noktadaki en büyük problem, artık gelenekselleşmeye başlayan ve arkasında büyük sermayelerin bulunduğu Web 2.0 tabanlı uygulamaların tepkileridir. Günümüzde milyonlarca kullanıcısı olan bu uygulamaların yok olmamak için ya blokzinciri tabanlı olacak şekilde kendilerini güncellemeleri ya da Web 3.0 ağında inşa edilen merkeziyetsiz uygulamaların genel kabul görmemesi için engelleyici hamleler yapmaları beklenmelidir.

Anahtar kelimeler: Blokzinciri, dApp, merkeziyetsiz müzik, dijital müzik uygulamaları, Web 3.0

ABSTRACT

Web 3.0, the new blockchain-based internet network, has started to transform all internet-related practices with its decentralized and revolutionary structure. The potential of Web 3.0 heralds a fundamental change in all online applications, from financial systems to social media, from cinema to music. After the vinyl records that made music transportable in the 1880s, perhaps the most radical change in the relationship between musicians, listeners, and copyright will come with blockchain. The primary aim of this study is to discuss how the blockchain-based decentralized internet will transform music media. This debate centers around how music apps in Web 3.0 will differ from Spotify, Apple Music, and YouTube Music in Web 2.0. In this regard, another aim of the study is to explore how the capabilities of blockchain can contribute to the relationship between musicians, listeners and copyright. While examining Web 2.0-based applications, a literature survey was used as a research method. The most important finding of this study is that blockchain-based digital music applications have very advantageous features compared to their Web 2.0 equivalents. Blockchain-based decentralized applications are channels with faster infrastructure on a kb/sec basis, where artists can publish their works without paying a fee, and where they can directly receive the income from the audience without an intermediary institution. The biggest problem at this point is the reaction to Web 2.0-based applications that are now becoming traditional and have large capital behind them. These applications, which have millions of users today, should be expected to either update themselves to be blockchain-based in order not to disappear, or to make preventive moves to prevent the decentralized applications built on the Web 3.0 network from being generally accepted.

Keywords: Blockchain, dApp, decentralized music, digital music apps, Web 3.0

GİRİŞ

Müzik kavramı, insanlık tarihi kadar eski, kadim bir olgudur. Kökenine dair birçok farklı düşünce mevcuttur. Müzik sanatı, ülke, dil, din, ırk ayrımı gözetmeksizin ortak bir duyum lisanına sahiptir (İmik & Haşhaş, 2020: 197). Müziğin diğer sanatlara göre belki de en olumsuz yanı, bestekâr Bach öncesi dönemde notalara ve kâğıda dökülmediği durumlarda aktarımının yaygın olmamasıdır. Bu durum müziğin tarihini yazmayı da zorlaştırmaktadır. Müzikle ilgili tarihi arşivler aynı zamanda bir medeniyet tarihi niteliği de taşımaktadır (Gray, 2009: 1-3). Müziğin geçmişi ve yapısı konusunda bilgi sahibi olmak üzerine Antik Yunan Filozofu

Aristoteles şu cümleyi kurmuştur; "Müziğin doğasını veya birinin neden onun hakkında bilgi sahibi olması gerektiğini belirlemek kolay değildir." Doğada erkek kuşların üreme mevsimi dişilerin dikkatini çekmek için çıkardıkları melodik cıvıltılardan zevk alan insanlar zamanla müziği sosyal bir standart haline getirmiştir. Müziğin gürültüden ayrılması, tonunun ve titreşimlerinin karakterize edilmesiyle mümkün olmuş ve bu tekdüzelik müziğe sabit bir perde kazandırmıştır. Böylelikle müzik, gürültüden ayrılmıştır. Özellikle 20. yüzyılın başlarında, bir müzik tonunun, titreşimlerinin düzenliliği ile karakterize edilmesi olağan kabul edilmiştir. Bu görüş geleneksel müzisyenler tarafından desteklenmiş olsa da, 20. yüzyılın ikinci yarısında geçersiz bir kıstas olarak kabul edilmiştir. Zamanla gürültü ve sessizlik de bestenin unsurları haline gelmiş ve besteciler tarafından rastgele sesler kullanılmıştır (The History of Music, 2016: X). İnsanlığın tarihi kadar eski olan müzik, Avrupa Aydınlanması öncesi genellikle dini anlamlar ifade etmiş ya da çok az sayıda olan boş zaman etkinliklerinde kullanılmıştır. Aydınlanma ile entelektüel anlamlar kazanan müzik, günümüzde kültürün tanımlanması için kullanılan başlıca unsurlardan olmuştur. Müzik kavramını sadece bir eğlence aracı ya da keyifli bir boş zaman faaliyeti olarak tanımlamak, onun hayatın sosyal, kültürel, psikolojik, ekonomik, iletişimsel, dinsel ve daha birçok noktasında vazgeçilmezlerinden biri olması nedeniyle, doğru kabul edilmemektedir (İmik & Haşhaş, 2020: 198).

Müziğin insan hayatı için bu denli önemli olması onun sadece belirli zamanlarda belirli ortamlarda dinlenmesinin yeterli gelmemesine neden olmuştur. İnsanlar müziği taşınabilir kılmak, onu zaman ve mekândan bağımsız olarak canlı olmayan sürümleriyle de dinleyebilmek ve çoğaltmak için yoğun çaba sarf etmişlerdir. Sesi kaydetmek ve onu kopyalayıp çoğaltarak bir bakıma ölümsüzleştirerek taşınabilir hale getirmek teknoloji ile ilgisi olan birçok insanın hedefi olmuştur. Bu doğrultuda anlamlı ilk sözlü ses kaydı fonotograf kullanılarak Édouard-Léon Scott de Martinville tarafından 1860 yılında yapılmıştır. Bu kayıt için kullanılan fonotograf 1857 yılında icat edilmiştir ve sesi kurumla kaplı bir kâğıt üzerine kaydeden titreşimli bir kaleme sahiptir. Fonotografın daha işlevsel hali olan geliştirilmiş modeline ise fonograf adı verilmektedir. Fonograf da 1870'lerde Thomas Edison tarafından icat edilmiştir. Fonograf sesi bir yandan kaydetme diğer yandan oynatma işlevine sahiptir (Pavan, G., vd., 2022: 3). Esasında matbaanın bulunuşuyla birlikte, ilk nota basımı 1476 yılında yapılırken müziğin ilk metalaştırılması da 19. yüzyılda nota

kâğıtlarının kitle halinde satışıyla gerçekleşmiştir (Karlıdağ, 2010: 208). Ancak kayıtlı ve dinlenebilir müziği çoğaltma işi bir başka deyişle reprodüksiyon, insanların müziğe erişimini kolaylaştırmıştır. 19. yüzyılın sonuna kadar müzik mekanik yöntemle yeniden üretilmiştir. Plakçalar olarak da adlandırılan fonograf, dönen bir disk üzerindeki bir oluğu izleyerek bir kalemin veya iğnenin titreşimi yoluyla sesleri yeniden üreten bir alettir. Bunu, Emile Berliner'in 1887'de silindir üzerindeki helezon yerine düz disk üzerindeki spiral şeklindeki ses kanallarını takip etmiştir. Bu "kayıtlar" ortaya çıktıkları şekliyle gramofon adlı bir çoğaltma makinesinde çalınabilmiştir. 20. yüzyılın başlarında plaklar geliştirilmiş 1915'te, her bir taraf için yaklaşık 4 buçuk dakikalık bir oynatma süresine sahip 78 devir / dakika (dakika başına devir) kaydı standart hale gelmiştir. Bu diskler 78'lik olarak anılmıştır. 1920'lerin başında, yeniden üretilen sesin hacmini yükseltmek için elektrikli hoparlörler ortaya çıkmıştır. 1948›de Columbia Records, çok ince olukların kullanımıyla her taraf için 30 dakikaya kadar çalma süresi sağlayabilen uzun çalma (Long Play, LP) kaydını piyasaya sürmüştür. Kısa bir süre sonra RCA Corporation, her tarafta 8 dakikaya kadar çalabilen 45 devir/dakikalık diski piyasaya sürmüştür. Bu diskler 45'lik olarak anılmıştır. Bu LP›ler ve single›lar 1950›lerde 78›liklerin yerini almış ve tek bir olukta iki ayrı bilgi kanalı olan stereofonik (veya stereo) sistemler 1958›de ticari bir gerçeklik haline gelmiştir. Böylelikle sesi bozulmadan yeniden üretebilen stereo fonograflar ortaya çıkmıştır. Fonograflar ve plaklar, 1980'lere kadar evde kaydedilmiş sesi yeniden üretmenin başlıca araçları olmuştur. 1980 sonrası bunların yerini büyük ölçüde kayıtlı kasetler ve kompakt diskler almıştır. Söz konusu dönemden sonra taşınabilir müzik için geçmişteki icatların yerini bilgisayarlar, MP3 çalarlar, akıllı telefonlar ve benzerleri almıştır (The History of Music, 2016: 72-74).

Müzik Kayıtlarının Veri Biçiminde Bilgisayarlardan Oynatılması

Yukarıda sözü edilen plakların, oynatıcı gramofonların ve plakçalarların yerini Lerajet firmasının öncülüğünde geliştirilen ve 4 ile 8 bantlı kasetlerden oluşan taşınabilir müzik depolama ürünleri almıştır. Kasetlerin yaygınlaşması ise Philips tarafından araçlar için geliştirilen kasetçalarların piyasa girmesinden sonra mümkün olmuştur. Ancak 1980'lerin ortalarında veri formatında dijital sesleri barındıran depolama araçları, kompakt diskler (Compact Disc – CD) piyasa çıkmış ve kasetlerin yerini almıştır (Staszel, Emaus ve Erickson, 2003: 468). Müzik kayıtlarını diji-

tal biçimde depolamak ve oynatmak için Sony ve Philips firmaları tarafından geliştirilen CD'lerin dünya çapında yaygınlaşması çok uzun sürmemiştir (Daniel, 2019: 161-162). CD'lerin ilk sürümleri ses/müziğin dışında veri depolamaya da uygun bir formata sahiptir. Bu nedenle CD okuyucular/sürücüler sadece müzik çalan teypler için değil aynı zamanda bilgisayarlar için de dâhili ve harici ekipmanlar olarak kullanılmaya başlanmıştır. CD'ler video depolama için de kullanılmıştır. Ancak CD'lerin ilk sürümleri bir kez kayıt alabilir (CD-R) yapıya sahiptir. CD'lerin yeniden kayıtlanabilir sürümleri (CD-RW) onları bilgisayarların vazgeçilmez donanımları haline getirmiştir.

Sıkıştırılmamış haliyle yaklaşık 700 megabayt depolama hacmi olan CD'lerin yerini 4.7 gigabayt ve 8.5 gigabayt gibi farklı saklama boyutlarına sahip DVD'ler almıştır. Ancak DVD'ler kısa sürede piyasa çıkan taşınabilir dijital bellekler nedeniyle uzun ömürlü olamamışlardır.

CD'ler ve DVD'lerde depolanan verilerin dijital ortamda fazla yer kaplaması veri sıkıştırma yazılımlarının yaygınlaşmasına neden olmuştur. CD'lerden dinlenen ya da bilgisayar hafızasına aktarılan müzikler kısa zamanda bu sıkıştırma teknolojisi sayesinde boyut olarak küçülmüşlerdir. Bu sıkıştırılmış dijital ses kodlama formatlarından en yaygın tanınanı ise MP3 olmuştur. (Staszel, M., Emaus, T., & Erickson, B., 2003: 467-468). MP3, Başlangıçta MPEG-1, onun bir gelişmişi sürümü olan MPEG-2 standardının üçüncü ses formatı olarak tanımlanmaktadır. MP3 formatı 1990'ların ortalarından sonlarına kadar internet üzerinden müzik dağıtımında bir patlamaya yol açmıştır. Bu durum MP3'lerin müzik piyasasında ciddi telif hakkı ihlallerine yol açmasına neden olmuştur.

Web 1.0'ın Müzik Mecraları

1950'lerin sonunda büyük bilimsel bilgisayarların piyasadaki varlıkları kesin olarak bilinmektedir. Ancak dönemin büyük bilimsel bilgisayar üreticilerinin, küçük rekabetçi bilgisayar üretmeye yeterli kaynak ayıramamaları, irili ufaklı birçok şirketin küçük bilgisayarları piyasaya sürmesine neden olmuştur. Böylelikle 1960'lar PC (Personal Computer) olarak bilinen kişisel bilgisayar evrimin başlangıcı olmuştur (Allan, 2001, s. 1,16). İnternet teknolojisinin özellikle 1990'ların sonunda bilgisayarlarla bütünleşmesiyle birlikte bu aygıtın bir kitle iletişim aracı olarak kabul edilmesi sağlanmıştır. Gelinen noktada bilgisayarların internetten bağımsız olarak düşünülememesinin temel nedeni; bilgisayarlar icat edildiğinden bugüne tüm çabanın onları birbirine bağlamak olduğu

gerçeğidir. İnternetle birlikte kişisel bilgisayarların iletişim araçları haline dönüşmelerinin ardından yaşanan teknolojik gelişmelerin hemen hemen hepsi internetin geçirdiği evrim bağlamında gerçekleşmiştir. İnternetin evrimine bakıldığında önceleri birinci kuşak internet olarak anılan web 1.0 teknolojisi kapsamında sadece tek taraflı içerik üretimine imkân veren ve deyim yerindeyse kullanıcıyla düz çizgisel bir iletişim kuran internet siteleri bulunmaktadır. Yalnızca okuma (read only) dönemi olarak da anılan Web 1.0'ın enstrümanları; kişisel ya da kurumsal internet siteleri, çevirmeli (dial-up) modemler, veri indirme (download), tek yönlü akıştır. (Arvas, 2022: 56-58). Web 1.0'ın yapısını özetleyen ve literatüre geçen diğer adı, Statik Web'dir (Arvas & Tuncer, 2023: 75).

İnternetin bu tek yönlü yapısı, MP3'lerin kullanımının, depolanmasının ve transferinin kolay olmasına rağmen MP3 formatına dönüştürülmüş müziklerin internet üzerinden yayılmasında kitlesel bir artışa neden olmamıştır. Web 1.0'ın yapısı, yukarıda da söz edildiği gibi tek yönlü veri akışına yani, yalnızca indirmeye imkân tanımaktadır. Bu nedenle kullanıcıların depoladıkları MP3 formatındaki müzikler diğer kullanıcılarla paylaşılmasına olanak tanımamaktadır. Web 1.0 döneminde internetten müzik indirebilmek için bu tip müzikleri depolayan sabit internet siteleri bulunmaktadır. Bunlardan en bilineni 1997 yılında kurulan 'mp3.com' internet sitesidir. Bu site dışında söz konusu yıllarda kullanıcılar bilgisayarlarına aktardıkları müzik parçalarını MP3 formatına çevirerek gerek CD'ler gerekse taşınabilir bellekler kullanarak birbirleriyle paylaşmışlardır.

Televizyondan beri en büyük multimedya devrimi olarak görülen ve pek çok oyuncuyu içeren sayısal müzik formatı MP3 ile bireyler internet başında bir tıklamayla, düne ve bugüne ait binlerce şarkıya kolaylıkla erişip, genişçe bir repertuar oluşturabilirken, ana akım türlerin dışında da pek çok şarkıcı ve orkestraya ulaşabilmektedir. (Karlıdağ, 2010: 208-209). Web 1.0 dönemde internet üzerinden MP3 indirmeye yarayan internet siteleri var olsalar da karşılıklı paylaşım mümkün olamamıştır.

Telif İhlalleri Bağlamında Web 2.0 Dönemi Müzik

Web 2.0, literatüre 'user generated content' olarak geçen, kullanıcıların aktif olduğu etkileşimli internet yapısını ifade etmektedir. Web 1.0'ın tüm özelliklerini barındıran Web 2.0'ın enstrümanları ise özetle; bloglar, mikrobloglar ve sosyal medya, sayısal abone hattı (DSL), kablosuz bağlantı (wireless), veri yükleme (upload), uzak depolama (cloud compu-

ting) gibi birçok etkileşimli özelliktir (Arvas, 2022: 56-58). 2004 yılında gündeme gelen Web 2.0 kavramının bu dönemde ortaya çıkmasının en büyük nedeni, dünyada hızla iyileştirilen internet altyapısının insanların internete bağlantı hızını doğrudan artırması bulunmaktadır. Artan bağlantı hızı beraberinde internete erişimi kolaylaştırmış ve internet kullanıcı sayısında patlamaya neden olmuştur. İnsanlar indirme (download) hızının yanı sıra yükleme (upload) hızına da kavuşmuşlardır. Yükleme hızının doğal bir sonucu olarak kullanıcının içerik üretimine (user content generation) dayalı uygulamalara duyulan ihtiyacı artmıştır. Sosyal medya uygulamalarının temelini oluşturan bu gelişmeler, yükleme hızına paralel olarak bulut depolama, nesnelerin interneti, büyük veri gibi kavramları Web 2.0'ın bileşenleri haline getirmiştir. Web 2.0 ile değişen internet algısı kullanıcıyı dairesel bir iletişim ve üretim modelinin başrol oyuncusu haline getirmiştir. Böylelikle süreçte aktif olan kullanıcının ürettiği geribildirimler büyük verilerin oluşmasına neden olmuştur. Buradaki aktiflik durumu yukarıda da söz edildiği gibi indirme hızına değil yükleme hızına bağlıdır (Arvas & Tuncer, 2023: 75).

Web 2.0 sonrası internetin MP3'ler üzerinden müzik piyasasına etkisini Serpil Karlıdağ şu şekilde açıklamaktadır (2010: 209): "Dosya değişiminin dışında, bireyler arasında her türlü demografik ve teknolojik beceri düzeyinin ötesinde, internet chat odalarında, mesaj forumlarında, haber programlarında ve diğer sanal alanlarda da hızla yayılan MP3, müzik severlerin "rüyalarını" gerçekleştirirken, müzik endüstrisi için büyük tehdit oluşturmaktadır Popüler söylemde korsanlık olarak adlandırılan telif hakkı ihlalleri, özellikle ilk olarak müzik endüstrisini etkilerken, internette MP3 formunda dolaşan müziğin %90'ının izinsiz olduğu tahmin edilmektedir. Daha önceleri bireylerin, sevdikleri birkaç şarkı için tüm albüme ödedikleri paranın yanında, şimdi yüzlerce, binlerce şarkıya kolaylıkla erişebilmek, onları mutlu etmektedir. Dolayısıyla, yeni iletişim teknolojilerinin yol açtığı olanaklar ve tehditler, bir anlamda sayısal ikilem, MP3 teknolojisi için de geçerli olmakta ve farklı değerlendirmelere neden olmaktadır. MP3, müzik endüstrisi açısından neredeyse bir korsanlık aracı olarak görülürken; destekleyicileri tarafından bir devrim olarak nitelendirilmektedir. Müziğin izinsiz olarak hızla dolaşımına karşı, Amerikan Kayıt Endüstrisi telif hakkı düzenlemelerini lise öğrencilerine kadar uygulamış ve çok sayıda dava açmıştır. Yasal önlemlerin maliyetli ve zaman alıcı olmasının ötesinde, her zaman ve her yerde ihlalleri önleyici olamaması nedeniyle, yapılan yeni düzenlemelerle birlikte tek-

nik koruma da getirilmiştir." (Karlıdağ, 2010: 208).

Bu etkileşimli internet döneminde yasal olarak telif haklarına uygun biçimde işleyen iTunes gibi dijital müzik mağazalarının yanı sıra, Napster, Kazaa, LimeWire ve Bearshare gibi programlar aracılığıyla internet kullanıcıları arasında MP3 formatlı müzik programları da ortaya çıkmıştır (Jermstad, 2019: 4). İnsanların MP3 formatında müzikleri dinleyebilmesi için geliştirilen yazılımların taşınabilir MP3 çalarlara, akıllı telefonlara ve tabletlere yüklenmesi ile müzik parçalarını yasa dışı indirme ve paylaşma imkânı giderek artmıştır. Bu durum telif ihlallerine ve dolayısıyla müzik sanatçılarının ve yapımcılarının ciddi zararlar görmesine neden olmuştur. Bu durum müzik sanatçılarına telif ödeyen aynı zamanda dinleyicilerden de abonelik aidatı alan Web 2.0'ın müzik temalı sosyal medya platformları ile çözülmeye çalışılmıştır.

İnternet erişiminin yayılması, hızlanması ve ucuzlayarak daha ulaşılabilir olması sonucu çevrimiçi müzik dinleme uygulamalarının sayısı da artmıştır. Bunlardan en bilineni olan Spotify 2008 yılında hizmete girmiştir. Spotify'ın yanı sıra aynı işleve sahip Deezer 2007, Beat 2009, Google Müzik 2011, Apple Müzik ve YouTube Müzik ise 2015 yılında hizmete girmiştir. Bu servisler kullanıcılarına hem aradıkları şarkıları anında çevrimiçi dinleme hem de indirerek müzik arşivi oluşturma olanakları tanımaktadırlar (Jermstad, 2019: 15). Tüm bu uygulamaların ortak özelliği müzik parçalarının indirilmesi durumunda MP3 şeklinde harici bir paylaşıma olanak tanımamaları, sadece abonelerinin kullanılan uygulama üzerinden çevrimdışı dinleme yapmalarına da izin vermeleridir.

Yukarıda sıralanan çevrimiçi müzik uygulamalarının telif sorununu bir ölçüde çözdüğü söylenebilir. Ancak söz konusu uygulamaların deyim yerinde ise abonelik ücretleri ve çevrimiçi reklamlardan elde edilen gelirin aslan payını kendilerine aldıkları da bilinen bir gerçektir. Web 2.0 teknolojisi ile çalışan bu uygulamalar sanatçılar ve yapımcılar ile müzik dinleyenler arasında aracı/komisyoncu çevrimiçi şirketlerdir.

Web 3.0 ve dApp Müzik Uygulamaları, Audius Örneği

İnternetin yeni kuşağının temelinde Bitcoin yatmaktadır. Bitcoin'den metaverse teknolojisine uzanan ve matruşka misali birbirinin içerisinden çıkan bu kavramların, internetin kuşaklarına ilişkin akademik çalışmalarda tutarlı biçimde ele alınması gerekmektedir. Söz konusu tutarlılık için önce Bitcoin'i ve üzerine inşa edildiği blokzincirini

tanımak oldukça önemlidir. Blokzinciri ve Bitcoin birbirinden farklı kavramlardır. Özellikle blokzinciri çok daha geniş bağlamlarda işlevsel olabilecek bir yapıya sahiptir ki; Web 3.0'da bu yapının üzerine inşa edilmektedir. (Arvas & Tuncer, 2023: 79).

İnternet üzerinden işleyen blokzinciri teknolojisinin, verilerin güvenli bir biçimde saklanması ve herkes tarafından şüpheye yer vermeyecek şekilde doğrulanabilmesi için merkezi bir otoriteye bağlı olmadan çalışabilecek şekilde kurgulanmış yapısı dünya çapında büyük bir ilgiyle karşılanmıştır. Blokzinciri teknolojisinin anılan olumlu özellikleri, bu teknolojinin gün geçtikçe daha fazla sektörde veya ülkede yoğun bir şekilde kullanılmasına neden olmaktadır. Blokzinciri sayısız uygulamanın ya da projenin doğmasını sağlamakta ve hayatın bazı alanlarını kolaylaştırmaya başlamaktadır. Blokzinciri teknolojisinin açık kaynaklı olması, farklı blokzinciri altyapılarının kurgulanmasına ve güvenilir bir şekilde çalışmasına imkân vermektedir. Blokzincirinin hiçbir merkezi otorite tarafından düzenlenip denetlenemez olması (Blokzinciri Teknolojisi Terminoloji Çalışması, 2019: 8-9), internet teknolojisi üzerine çalışan birçok kişinin aklına bu teknolojinin sadece varlık transferi için değil veri transferi ve depolanması için de kullanılabileceğini getirmiştir (Arvas, 2022: 62). Blokzinciri, kriptoloji ve dağıtılmış bilgisayar sistemleri kullanan eşler arası bir ağdır. Günümüzde blokzinciri veri paylaşmak ve uygulama oluşturmak için de kullanılmaktadır (Arvas & Tuncer, 2023: 81).

Blokzinciri tabanlı Web 3.0'ın özellikle 2015 sonrası gelişen deneysel uygulamaları, gerek teknolojik yapısı gerekse işleyişi bakımından 'App' olarak anılan Web 2.0'ın uygulamalarından farklıdır. Web 3.0'ın kendine has bir ekosistemi bulunmaktadır. Bu yapıda yer alan uygulamalara merkeziyetsiz olmalarından dolayı İngilizcede 'decentralized application' ifadesinin kısaltması olan 'dApp' adı verilmektedir.

dApp'ler, internetin yeni kuşağı olan ve blokzinciri ağı üzerine inşa edilen merkeziyetsiz yapıdaki Web 3.0'a özgü uygulamalardır. Web 3.0'a özgü dApp'ler arasında, Web 2.0'ın App'lerinde olduğu gibi müzik dinleme, indirme ve paylaşma işlevi gören çeşitli uygulamalar bulunmaktadır. dApp müzik uygulamalarını Web 2.0'daki benzerlerinden ayıran en önemli özellikler yukarıda da vurgulandığı gibi merkeziyetsiz olmaları ve kendilerine özgü dijital-kripto ödeme yöntemlerinin bulunmasıdır. Bu ödeme biçimi söz konusu uygulamaya özgü olan ve 'token' olarak

anılan kripto paralar üzerinden işlemektedir.

Blokzinciri ağındaki dApp'lerin sayısı 31 Mart 2023 tarihi itibariyle 4 bindir (dappradar.com, 2023). Son zamanlarda dApp'lerin arasından en fazla öne çıkanlardan birisi de merkeziyetsiz müzik paylaşım uygulaması Audius'tur. Audius örneğinden yola çıkılarak müzik temalı dApp'lerin, gerek işleyiş gerek telif hakları gerekse müziğin dolaşımı bağlamında ne gibi yeniliklere gebe olduğunu anlamak mümkündür.

Blokzinciri ağındaki dApp'lerin sayısı 31 Mart 2023 tarihi itibariyle 4 bindir (dappradar.com, 2023). Son zamanlarda dApp'lerin arasından en fazla öne çıkanlardan birisi de merkeziyetsiz müzik paylaşım uygulaması Audius'tur.

Audius için, Web 2.0 uygulaması olan Spotify'ın Web 3.0'daki benzeri demek mümkündür. Audius sisteminin yerel tokenı 'Audio' olarak adlandırılmaktadır. Uygulama kullanıcıların sanatçıları Audio tokenlarıyla doğrudan desteklemesine olanak tanıyan, blokzinciri üzerinde çalışan bir müzik akışı hizmetidir. Audio token da tıpkı diğer dijital para birimleri gibi bir değere sahiptir ve uygulama içerisinde kullanılmaktadır. Uygulamaya sanatçı olarak başlamak için herhangi bir inceleme süreci yoktur, böylece insanlar kendi parçalarını yükleyebilmektedirler. Ücretsiz olarak kaydolduktan sonra "Parçayı Yükle"ye tıklamak yeterlidir. Tidal HiFi ve Amazon Music HD'nin 24 bit standardını yakalayamasa da, Spotify ve Google Play Müzik ile karşılaştırılabilir. Audius 320 kbps hızında akış sunmaktadır. Uygulamada bir merkezi kontrol ya da denetim yoktur. Herhangi bir içeriğin kaldırılmasında uygulamanın topluluğun kararları uygulanmaktadır (Audius, 2023).

Audius örneğinde de görüldüğü gibi Web 3.0'ın müzik temalı dApp'lerin en ayırt edici özellikleri Spotify ve Apple Muzik gibi komisyoncu aracıları ortadan kaldırarak kullanıcıların müzik sanatçıları ve yapımcılar ile telif bağlamında doğrudan maddi etkileşime geçebilmelerini sağlamasıdır. Bunun yanı sıra Web 3.0 üzerinde yer alan diğer müzik dApp'leri de herhangi bir merkezi otoritenin müdahalesine ve kontrolüne imkân vermemektedirler.

Sonuç

Müziğin dijitalleşmesi ve taşınabilir olması bir taraftan onu yaygınlaştırırken diğer taraftan müzisyenlerin ve yapımcıların emeklerinin deyim yerinde ise sömürülmesine yol açmıştır. Özellikle internet sonrası dönemde müzik adeta elden ele bedelsiz ulaşılabilen bir veri parçası ha-

line dönüşmüştür. Bu durumda sanatçıların ve yapımcıların az da olsa hakkını koruyacak yasal müzik dinleme uygulamaları yaygınlaşmaya başlamıştır.

Tüm bu gelişmelere rağmen günümüzde aktif olan internetin Web 2.0 dönemi, telif sorununun en üst düzeye çıktığı dönemdir. Bu dönemde müzik emekçilerinin lisanslı ürünleri MP3 formatı ile sıkıştırılarak elden ele dolaşmaya devam etmektedir. Buna karşın Web 2.0 üzerinde çalışan yasal müzik uygulamalarının sayısı ve yaygınlığı her ne kadar artsa da, müzik alanında üretim yapan ve yatırım yapan insanların, dinleyicileriyle ticari bağlamda gerçekleşen alışverişten beklediklerini alamadıkları bilinmektedir. Bu uygulamalarda yer alan maddi varlıkların ağırlığı uygulamayı üreten şirkete gitmektedir.

Blokzinciri tabanlı yeni internet ağı olan Web 3.0, merkeziyetsiz ve devrimsel yapısıyla internete dair tüm pratikleri dönüştürmeye başlamıştır. Web 3.0'ın potansiyeli, finans sistemlerinden sosyal medyaya, sinemadan müziğe kadar tüm çevrimiçi uygulamalarda köklü bir değişimin habercisidir. Henüz deneysel uygulamalar olsa da müzik temalı dApp'ler, komisyona dayalı sistemi değiştirmeyi vaat eden merkeziyetsiz yapılarıyla internet ve müzik, dolayısıyla telif sorununu çözmeyi amaçlamaktadırlar.

Son olarak bu çalışmada yer almasa da Web 3.0'ın en önemli çıktılarından olan Türkçe literatürde 'Nitelikli Fikri Tapu' olarak da anılan, bilinen benzersiz dijital varlığın (Non-Fungible Token, NFT) blokzincirinde MP3'ün telifli ve yasal hali şeklinde dolaşması ise telif, müzik ve internet üçlüsünü konu alan gelecekteki çalışmalara ışık tutacaktır.

Web 3.0'ın yaygınlaşması tüm sanat dallarında sanat eserleri ve sanatçılar için oldukça faydalı olacak gibi görünmektedir. Ancak günümüzde milyonlarca kullanıcısı olan bu uygulamaların yok olmamak için ya blokzinciri tabanlı olacak şekilde kendilerini güncellemeleri ya da Web 3.0 ağında inşa edilen merkeziyetsiz uygulamaların genel kabul görmemesi için engelleyici hamleler yapmaları beklenmelidir.

KAYNAKÇA

Allan, R. A. (2001). A History of The Personal Computer: The People and the Technology. Allan Publishing.

Arvas, İ. S. & Tuncer, R. Z. (2023). Kavram Karmaşasının Gölgesinde Blokzincirinin Matruşkası: Bitcoin, Blokzinciri, Web 3.0 ve Metaverse. İnsan ve İnsan, 10 (36), 71-87.

Arvas, İ. S. (2022). Gutenberg galaksisinden meta evrenine: üçüncü kuşak internet, web 3.0. AJIT-e: Bilişim Teknolojileri Online Dergisi, 13(48), 53-70.

Audius (2023). https://audius.co/ Erişim Tarihi: 21.02.2023.

Blokzinciri Teknolojisi Terminoloji Çalışması (2019). Türkiye Bilişim Vakfı. https://bctr.org/dokumanlar/Blokzinciri_Teknoloji_Terminoloji.pdf

Daniel, R. (2019). Digital disruption in the music industry. The case of the compact disc. Creative Industries Journal 12(2), 159–166.

Gray, C.(2009). The History of Music, Kegan Paul, Rutledge, USA.

İmik, Ü., & Haşhaş, S. (2020). Müzik Nedir Ve Hayatımızın Neresindedir. İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi, 6(2), 196-202.

Jermstad, K. N. (2019). Fra LimeWire til Spotify: Et kvalitativt perspektiv på tenåringers bruk av musikkteknologier i hverdagen (Master's thesis, NTNU).

Karlıdağ, S. (2010). MP3'lerle Değişen Müzik Endüstrisi Ve Telif Hakları. Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, (14). 207-233.

Staszel, M., Emaus, T., & Erickson, B. (2003). *MP3 on CAN – CD Quality with Wiring Reduction.* SAE Transactions 112, (7): Journal Of Passenger Cars: 467-474.

Staszel, M., Emaus, T., & Erickson, B. (2003). MP3 on CAN–CD Quality with Wiring Reduction. SAE transactions, 467-474.

The History of Music (2016). The Britannica Guide to the Visual and Performing Arts. Ed. Hope Lourie Killcoyne. Britannica Educational Publishing-Rosen Publishing, New York.

İSÜ İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ İSTANBUL İF İLETİŞİM FAKÜLTESİ ISU ISTINYE UNIVERSITY ISTANBUL FC FACULTY OF COMMUNICATION

3. Uluslararası Medya ve Toplum Sempozyumu

mass

3rd International Media and Society Symposium

DİJİTAL KÜLTÜR DIGITAL CULTURE

24-25-26 Mayıs 2023, Vadi Kampüs May 24-25-26, 2023, Vadi Campus

http://mass.istinye.edu.tr

2023-05-15

Dear **İbrahim Sena Arvas**

We would like to thank you for sending an abstract **3rd Media and Society** Symposium on **24-25-26/05/2023** in **Istanbul, Turkey.**

We are glad to inform you that your abstract titled as below has been accepted as an Oral Presentation to be presented at symposium.

Title: Müzik Mecralarında Blokzinciri Tabanlı Merkeziyetsiz Devrimin Ayak Sesleri: dApp

Type of Presentation: Online

You will be informed of the presentation details regarding your presentation.

Please do not hesitate to contact us for any further assistance you may need.

We look forward to your participation in the **3rd Media and Society Symposium in Istanbul** and expect a successful, fruitful, and joyful congress for you and entire communication community

Sincerely,

Prof. Dr. Yalçın Kırdar

Chair of Symposium Organizing Committee

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU

- Prof. Dr. Yalçın Kırdar – İstinye Üniversitesi (Düzenleme Kurulu Başkanı)
- Prof. Dr. Hatice Öz Pektaş – İstinye Üniversitesi (Sempozyum Koordinatörü)
- Doç. Dr. Aybike Serttaş – İstinye Üniversitesi (Sempozyum Koordinatörü)
- Prof. Dr. Aylin Göztaş – Ege Üniversitesi
- Prof. Dr. Christopher Scott – Universidad UTE
- Prof. Dr. Füsun Topsümer – Ege Üniversitesi
- Prof. Dr. Hasip Pektaş – İstinye Üniversitesi
- Prof. Dr. Nezih Erdoğan – İstinye Üniversitesi
- Prof. Dr. Peyami Çelikcan – İstinye Üniversitesi
- Prof. Dr. Michael Kuyucu – Alanya Üniversitesi
- Prof. Dr. Özden Pektaş Turgut – Hacettepe Üniversitesi
- Prof. Dr. Maria del Carmen Echazarreta Soler – Girona Üniversitesi
- Prof. Dr. Maria Pilar Rodrigues Perez – Deusto Üniversitesi
- Prof. Dr. Maria Roberta Novielli – Venedik Üniversitesi
- Prof. Dr. Sevinç Gülseçen – İstanbul Üniversitesi
- Doç. Dr. Arzu Kızbaz - İstanbul Topkapı Üniversitesi
- Doç. Dr. Asuman Kutlu - Beykent Üniversitesi
- Doç. Dr. Ertan Toy – Yıldız Teknik Üniversitesi
- Doç. Dr. Hasan Gürkan – İstinye Üniversitesi
- Doç. Dr. Eren Ekin Ercan – Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Doç. Dr. Feride Zeynep Güder – Üsküdar Üniversitesi
- Doç. Dr. Sibel Çelik Norman – Anadolu Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Cahit Üstün – İstinye Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Çağan Çankırılı – Yeditepe Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Çağrı Barış Kasap – Doğuş Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Esra Bayhantopçu – İstinye Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Gülsüm Damla Aşkın – Doğuş Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi İsmail Ergen – İstinye Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Merve Genç – Beykent Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Nezahat İşbilir Yüceışık – İstinye Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Rana Öztürk – İstinye Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Sadi Kerim Dündar – İstinye Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Sezin Kıpçak – İstinye Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Zeliha Oçak – İstinye Üniversitesi
- Dr. Fuat Boğaç Evren – Yakın Doğu Üniversitesi
- Öğr. Gör. Ayşe Melda Göknel – İstinye Üniversitesi
- Öğr. Gör. Cansu Arısoy Gedik – İstanbul Kent Üniversitesi
- Öğr. Gör. Duygu Beykal İz – Doğuş Üniversitesi
- Öğr. Gör. Eda Azap – İstinye Üniversitesi
- Öğr. Gör. Kıvılcım Zafer Teoman – Medipol Üniversitesi
- Öğr. Gör. Michael Barngrover – Koç Üniversitesi
- Öğr. Gör. Onur Aşkın – Doğuş Üniversitesi
- Öğr. Gör. Osman Dinç – İstinye Üniversitesi
- Öğr. Gör. Ömer Akbulut – İstinye Üniversitesi
- Öğr. Gör. Zehra Betül Sert – İstinye Üniversitesi
- Öğr. Gör. Zeynep Burcu Kaya Alpan – İstinye Üniversitesi
- Öğr. Gör. Özgün Arda Kuş – İstinye Üniversitesi
- Arş. Gör. Aziz Arslan, İstinye Üniversitesi – İstinye Üniversitesi
- Arş. Gör. Çise Ayhan Helvacıoğlu – İstinye Üniversitesi
- Arş. Gör. Muhammed Emir Fidan – İstinye Üniversitesi
- Arş. Gör. Tugay Sarıkaya, İstinye Üniversitesi – İstinye Üniversitesi

SEMPOZYUM BİLİM KURULU

- Prof. Dr. Abdülrezak Altun – Ankara Üniversitesi
- Prof. Dr. Alev Fatoş Parsa – Ege Üniversitesi
- Prof. Dr. Ayhan Biber – İstanbul Arel Üniversitesi
- Prof. Dr. Ayşen Akyüz – Medipol Üniversitesi
- Prof. Dr. Arda Odabaşı – İbn Haldun Üniversitesi
- Prof. Dr. Arif Can Güngör – İstanbul Aydın Üniversitesi
- Prof. Dr. Ata Yakup Kaptan – 19 Mayıs Üniversitesi
- Prof. Dr. Ayhan Biber – Arel Üniversitesi
- Prof. Dr. Aylin Göztaş – Ege Üniversitesi
- Prof. Dr. Aysel Aziz – Yeni Yüzyıl Üniversitesi
- Prof. Dr. Aytekin İşman – Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi
- Prof. Dr. Cenk Demirkıran – İzmir Katip Çelebi Üniversitesi
- Prof. Dr. Christopher Scott – Universidad UTE
- Prof. Dr. Deniz Yengin – Çanakkale 18 Mart Üniversitesi
- Prof. Dr. Doğan Arslan – Medeniyet Üniversitesi
- Prof. Dr. Ebru Uzunoğlu – İzmir Ekonomi Üniversitesi
- Prof. Dr. Füsun Topsümer – Ege Üniversitesi
- Prof. Dr. Gökçe Şekeroğlu – Kıbrıs Amerikan Üniversitesi
- Prof. Dr. Gülseren Şendur Atabek – Akdeniz Üniversitesi
- Prof. Dr. Hasip Pektaş – İstinye Üniversitesi
- Prof. Dr. Hasret Çomak – Kent Üniversitesi
- Prof. Dr. Hatice Öz Pektaş – İstinye Üniversitesi
- Prof. Dr. Hüseyin Çelik – Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Prof. Dr. Kader Sürmeli – Yıldız Teknik Üniversitesi
- Prof. Dr. Lütfü Kaplanoğlu – Yıldız Teknik Üniversitesi
- Prof. Dr. Marcus Graf – Yeditepe Üniversitesi
- Prof. Dr. Maria del Carmen Echazarreta Soler – Girona Üniversitesi
- Prof. Dr. Maria Pilar Rodrigues Perez – Deusto Üniversitesi
- Prof. Dr. Maria Roberta Novielli – Venedik Üniversitesi
- Prof. Dr. Mehmet Koştumoğlu – 9 Eylül Üniversitesi
- Prof. Dr. Melike Taşçıoğlu Vaughan – Anadolu Üniversitesi
- Prof. Dr. Meral Serarslan – Selçuk Üniversitesi
- Prof. Dr. Mutlu Binark – Hacettepe Üniversitesi
- Prof. Dr. Nazife Güngör – Üsküdar Üniversitesi
- Prof. Dr. Nezih Erdoğan – İstinye Üniversitesi
- Prof. Dr. Nüket Elpeze Ergeç – Çukurova Üniversitesi
- Prof. Dr. Osman Ürper – Marmara Üniversitesi
- Prof. Dr. Özden Pektaş Turgut – Hacettepe Üniversitesi
- Prof. Dr. Peyami Çelikcan – İstinye Üniversitesi
- Prof. Dr. Rengin İskeçe – İstanbul Üniversitesi
- Prof. Dr. Salih Ofluoğlu – Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
- Prof. Dr. Senih Çavuşoğlu – Doğu Akdeniz Üniversitesi
- Prof. Dr. Sevinç Gülseçen – İstanbul Üniversitesi
- Prof. Dr. Suzan Duygu Erişti – Anadolu Üniversitesi
- Prof. Dr. Süleyman İrvan – Üsküdar Üniversitesi
- Prof. Dr. Tevfik Fikret Uçar – Anadolu Üniversitesi
- Prof. Dr. Ümit Atabek
- Prof. Dr. Yalçın Kırdar – İstinye Üniversitesi
- Prof. Dr. Yusuf Keş – Süleyman Demirel Üniversitesi
- Prof. Dr. Zeynep Çetin Erus – Marmara Üniversitesi
- Doç. Dr. Adem Yücel – Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

- Doç. Dr. Ali Kılıç – Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
- Doç. Dr. Armağan Gökçearslan – Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
- Doç. Dr. Arzu Kızbaz - İstanbul Topkapı Üniversitesi
- Doç. Dr. Asuman Kutlu - Beykent Üniversitesi
- Doç. Dr. Aybike Serttaş – İstinye Üniversitesi
- Doç. Dr. Bahadır Uçan – Yıldız Teknik Üniversitesi
- Doç. Dr. Başak Gezmen – Medipol Üniversitesi
- Doç. Dr. Barış Atiker – Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Doç. Dr. Begüm Aylin Güven Önder – Arel Üniversitesi
- Doç. Dr. Berna Özlem Özcan – Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi
- Doç. Dr. Burcu Müge Codur Şen – Hacettepe Üniversitesi
- Doç. Dr. Can Diker – Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
- Doç. Dr. Cem Tutar – Üsküdar Üniversitesi
- Doç. Dr. Çetin Tüker – Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
- Doç. Dr. Çeyiz Makal Fairclough – Beykoz Üniversitesi
- Doç. Dr. Deniz Akbulut – İstanbul Aydın Üniversitesi
- Doç. Dr. Dide Akdağ Satır – Yıldız Teknik Üniversitesi
- Doç. Dr. Dinçer Atlı – Üsküdar Üniversitesi
- Doç. Dr. Elif Songür Dağ – Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi
- Doç. Dr. Ercan Atan – Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
- Doç. Dr. Ersoy Soydan – Kastamonu Üniversitesi
- Doç. Dr. Ertan Toy – Yıldız Teknik Üniversitesi
- Doç. Dr. Eren Ekin Ercan – Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Doç. Dr. Feride Zeynep Güder – Üsküdar Üniversitesi
- Doç. Dr. Gülbin Özdamar Akarçay – Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
- Doç. Dr. Gülüm Şener
- Doç. Dr. Hasan Gürkan – İstinye Üniversitesi
- Doç. Dr. Irmak Akçadoğan – Doğuş Üniversitesi
- Doç. Dr. Laze Tripkov – Uluslararası Balkan Üniversitesi
- Doç. Dr. Mehmet Emin Kahraman - Yıldız Teknik Üniversitesi
- Doç. Dr. Murat Ertürk – Sakarya Üniversitesi
- Doç. Dr. Mustafa Sundu – İstinye Üniversitesi
- Doç. Dr. Özge Uğurlu Akbaş – Üsküdar Üniversitesi
- Doç. Dr. Özgül Dağlı – Üsküdar Üniversitesi
- Doç. Dr. Pelin Öztürk Göçmen – Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
- Doç. Dr. Recep Yılmaz – 19 Mayıs Üniversitesi
- Doç. Dr. Ruken Özgül Kılanç – Kent Üniversitesi
- Doç. Dr. Sefer Darıcı – Cumhuriyet Üniversitesi
- Doç. Dr. Sibel Çelik Norman – Anadolu Üniversitesi
- Doç. Dr. Sibel Hattap – Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
- Doç. Dr. Selçuk Artut – Sabancı Üniversitesi
- Doç. Dr. Serkan Öztürk – Yalova Üniversitesi
- Doç. Dr. Serpil Güvendi Kaptan – 19 Mayıs Üniversitesi
- Doç. Dr. Sevgi Arı – Çukurova Üniversitesi
- Doç. Dr. Tuğcan Güler – 9 Eylül Üniversitesi
- Doç. Dr. Zeynep Özarslan – Mersin Üniversitesi
- Doç. Dr. Zülfükar Sayın – Hacettepe Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Amir Ahmadoghlu– İstanbul Aydın Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Aslı Igit – İstanbul Medeniyet Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Alparslan Kelleci – İstinye Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Çağan Çankırılı – Yeditepe Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Çağrı Barış Kasap – Doğuş Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Cahit Üstün – İstinye Üniversitesi

- Dr. Öğr. Üyesi Ceren Saran Doğan – Üsküdar Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Ebru Karadoğan – Üsküdar Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Gülsüm Damla Aşkın – Doğuş Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi İsmail Ergen – İstinye Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Kemal Köksal – Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Merve Genç – Beykent Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Nil Çokluk – Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Nihal Toros Ntapiapis – Üsküdar Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Ömer Lütfi Günay – Beykent Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Özgül Kılınçarslan – İzmir Ekonomi Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Rana Öztürk – İstinye Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Sadi Kerim Dündar – İstinye Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Salih Denli – Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Tülay Atay – Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Ümmühan Molo – Yeni Yüzyıl Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Yüksel Balaban – İstanbul Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Nezahat İşbilir Yüceışık
- Dr. Öğr. Üyesi Sezin Kıpçak
- Dr. Öğr. Üyesi Zeliha Oçak
- Dr. Ayşenur Kurtoğlu – KVKK Üyesi
- Dr. Fuat Boğaç Evren – Yakın Doğu Üniversitesi
- Dr. Kemal Şahin – Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
- Dr. Salih Akkemik – Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

SERGİ DEĞERLENDİRME KURULU

- Prof. Dr. Hasip Pektaş – İstinye Üniversitesi (Sergi Koordinatörü)
- Prof. Dr. Christopher Scott – Universidad UTE
- Prof. Dr. Hatice Öz Pektaş – İstinye Üniversitesi
- Prof. Dr. Melihat Tüzün – Trakya Üniversitesi
- Prof. Dr. Melike Taşçıoğlu Vaughan – Anadolu Üniversitesi
- Prof. Dr. Nezih Erdoğan – İstinye Üniversitesi
- Prof. Dr. Osman Ürper – Marmara Üniversitesi
- Prof. Dr. Özden Pektaş Turgut – Hacettepe Üniversitesi
- Prof. Dr. Peyami Çelikcan – İstinye Üniversitesi
- Prof. Dr. Reşat Başar – İstanbul Aydın Üniversitesi
- Prof. Dr. Senih Çavuşoğlu – Doğu Akdeniz Üniversitesi
- Doç. Dr. Ali Can Metin – Çanakkale 18 Mart Üniversitesi
- Doç. Dr. Aybike Serttaş – İstinye Üniversitesi
- Doç. Dr. Laze Tripkov – Uluslararası Balkan Üniversitesi
- Doç. Dr. Murat Ertürk – Sakarya Üniversitesi
- Doç. Dr. Zülfükar Sayın – Hacettepe Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Cahit Üstün – İstinye Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Rana Öztürk – İstinye Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Sadi Kerim Dündar – İstinye Üniversitesi

SERGİ DÜZENLEME KURULU

- Prof. Dr. Hasip Pektaş – İstinye Üniversitesi (Sergi Koordinatörü)
- Prof. Dr. Hatice Öz Pektaş – İstinye Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Cahit Üstün – İstinye Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Rana Öztürk – İstinye Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Sadi Kerim Dündar – İstinye Üniversitesi
- Arş. Gör. Muhammed Emir Fidan – İstinye Üniversitesi

GÖRSEL TASARIM KURULU

- Prof. Dr. Hasip Pektaş – İstinye Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Sadi Kerim Dündar – İstinye Üniversitesi
- Arş. Gör. Muhammed Emir Fidan – İstinye Üniversitesi

TAM METİN BİLDİRİ KİTABI EDİTÖRLERİ

- Prof. Dr. Yalçın Kırdar – İstinye Üniversitesi
- Prof. Dr. Hatice Öz Pektaş – İstinye Üniversitesi
- Prof. Dr. Nezih Erdoğan – İstinye Üniversitesi
- Prof. Dr. Hasip Pektaş– İstinye Üniversitesi
- Doç. Dr. Aybike Serttaş – İstinye Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Sadi Kerim Dündar – İstinye Üniversitesi

REKLAM VE TANITIM KURULU

- Arş. Gör. Aziz Arslan, İstinye Üniversitesi – İstinye Üniversitesi
- Öğr. Gör. Özgün Arda Kuş – İstinye Üniversitesi

SEMPOZYUM SEKRETERYASI

- Arş. Gör. Aziz Arslan – İstinye Üniversitesi
- Arş. Gör. Çise Ayhan Helvacıoğlu – İstinye Üniversitesi
- Arş. Gör. Muhammed Emir Fidan – İstinye Üniversitesi
- Arş. Gör. Tugay Sarıkaya – İstinye Üniversitesi
- Öğr. Gör. Özgün Arda Kuş – İstinye Üniversitesi

WEB TASARIM VE İÇERİK EDİTÖRLERİ

- Arş. Gör. Çise Ayhan Helvacıoğlu – İstinye Üniversitesi
- Arş. Gör. Muhammed Emir Fidan – İstinye Üniversitesi

KURUMSAL İLETİŞİM KURULU

- Ayşegül Başer – İstinye Üniversitesi
- Egemen Şan – İstinye Üniversitesi
- Neriman Cebeci – İstinye Üniversitesi
- Dilara Kabacı – İstinye Üniversitesi
- Faruk Yazıcıoğlu – İstinye Üniversitesi

25 MAYIS 2023 PERŞEMBE		
15. OTURUM (Online)		
Oturum Başkanı: DOÇ. DR. BEGÜM AYLİN ÖNDER **Oturum Teknik Destek: Araş. Gör. Çise Ayhan Helvacıoğlu** **Zoom Bağlantı Linki:** https://zoom.us/j/7876632918		
Saat	**Konuşmacı**	**Bildiri Başlığı**
13.00-13.15	İrem Aydın Doç. Dr. Eren Ekin Ercan	Ütopya Ve Distopya Arasında Erkeklik Ve Kadınlık: He's Expecting Dizisi Üzerine Bir Inceleme
13.15-13.30	Dr. Mahmut Kutlu	Tıktok Örneğinde Dıjıtal Kültürde Ev Kadını Fıgürü
13.30-13.45	Hayriye Timur	Dıjıtal Fantazmagorı Ve Instagram'ın Büyüsü
13.45-14.00	Altan Dinç	Dijitalizasyon, Kitlesizleşme Ve Katılımcı Pazarlama
14.00-14.15	Araş. Gör. Yavuz Kanbur Doç. Dr. Metin Eken	Iletışım Araştırmalarında Bır Verı Toplama Teknığı Olarak Web Kazıma (Web Scrappıng)
14.15-14.30	Soru-Cevap Bölümü	
14.30-15.00	KAHVE ARASI	

25 MAYIS 2023 PERŞEMBE		
16. OTURUM (Online)		
Oturum Başkanı: PROF. DR. ÖZDEN PEKTAŞ TURGUT **Oturum Teknik Destek: Araş. Gör. Muhammed Emir Fidan** **Zoom Bağlantı Linki:** https://zoom.us/j/4297802551		
Saat	**Konuşmacı**	**Bildiri Başlığı**
15.00-15.15	Doç. Dr. İlke Ilter Güven	Yaratıcılıkta Sınırları Zorlamak: Gps Teknolojisiyle Sanat Mümkün Mü?
15.15-15.30	İlker Özcan	Distopyanın Dijital Film Afişlerine Yansımaları
15.30-15:45	Dr. Erkan Çiçek	Plastik Sanatlar Bağlamında Türk Televizyon Dizilerinde Kullanılan Kostüm Ve Aksesuarların Hedef Kitle Alışkanlıklarına Etkisi
15:45-16.00	Dr. Merve Ekiz Kaya	Dıjıtalleşen Kültürün Sanata Yansımaları: Katılım Ve Gerçeklık
16.00-16.15	Melik Volkan Ürün Doç. Dr. Murat Kara	"Dıjıtal Sanat Eserlerının Bırıcıklığında Nft Teknolojısı"
16.15-16.30	Soru-Cevap Bölümü	

25 MAYIS 2023 PERŞEMBE		
17. OTURUM (Online)		
Oturum Başkanı: DOÇ. DR. DİDE AKDAĞ SATIR **Oturum Teknik Destek: Araş. Gör. Elif Yılmaz** **Zoom Bağlantı Linki:** https://zoom.us/j/5098790567		
Saat	**Konuşmacı**	**Bildiri Başlığı**
15.00-15.15	Perihan Nisa Dinç Doç. Dr. Bahar Soğukkuyu	Uluslararası Tasarım Dilinde Etnik Unsurlar
15.15-15.30	Dr. Sinem Tuna	Post-Dijital Sanatın Iletişim Mekânı Olarak Müzelere Ve Sergilere Etkisi Üzerine Bir Değerlendirme
15.30-15:45	Faruk Yazıcıoğlu	Yenı Kamusal Alan Yenı Medya'da Dıjıtal Kültür Ve Toplum Dınamıkleri Ve Şahıs Kesıtleme Metodu 'Humedıum'
15:45-16.00	Ayfer Demirel Prof. Dr. Kader Sürmeli	Afişlerde Artırılmış Gerçeklik Teknolojisi
16.00-16.15	Berkay Zengin	Dıjıtal Ortamda Kültür Temsıllerının Valorant Oyunu Üzerınden Incelemesı
16.15-16.30	Soru-Cevap Bölümü	

25 MAYIS 2023 PERŞEMBE		
18. OTURUM (Online)		
Oturum Başkanı: DOÇ. DR. EREN EKİN ERCAN **Oturum Teknik Destek: Araş. Gör. Mehmet Mazlum** **Zoom Bağlantı Linki:** https://zoom.us/j/2795869233		
Saat	**Konuşmacı**	**Bildiri Başlığı**
15.00-15.15	Hüseyin Kuyucaklıoğlu Doç. Dr. Eren Ekin Ercan	Kadın Gazetecılerın Toplumsal Cınsıyet Temellı Yaşadıkları Sorunlar: Aydın Yerel Basını Örneğı
15.15-15.30	Prof. Dr. Süleyman İrvan	Kamuoyu Araştırmalarını Okumak
15.30-15:45	Doç. Dr. İbrahim Sena Arvas	Müzik Mecralarında Blokzinciri Tabanlı Merkeziyetsiz Devrimin Ayak Sesleri: Dapp
15:45-16.00	Mehmet Emin Dereçineli	Sanal Tutsak Ve Panoptikon Dünya
16.00-16.15	Hatice Demirdağ	Dijital Kanaat Önderi Olarak Influencer Pazarlama: Dijital Annelerin Paylaşımlarının Incelenmesi
16.15-16.30	Soru-Cevap Bölümü	